

ВІДПОЧИНКОВИЙ ТАБІР ДЛЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ПРИ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА ЛІТНЬОГО ОЗДОРОВЧОГО ЗАКЛАДУ

*Валентина Матіяш,
доцент кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти*

Вітчизняні традиції літнього табірної відпочинку орієнтують педагогічну громадськість на зміцнення здоров'я дітей, їх фізичних сил, збагачення новими знаннями, розвиток творчого потенціалу.

На сучасному етапі окреслюються чіткі тенденції таборової організації відпочинку школярів – розширення мережі літніх оздоровчих закладів, виникнення їх нових типів, врахування регіональних виховних можливостей та поєднання з раціональними ідеями та традиціями педагогіки літнього відпочинку.

Реальні політичні та економічні умови, динамічні зміни соціуму спонукають до перегляду проблеми педагогіки літнього відпочинку дітей, постійного оновлення змісту і форм виховання в літніх оздоровчих закладах.

Проблему виховної діяльності у літніх таборах відпочинку у різний час вивчали такі науковці – В. Бутова, А. Волкова, О. Газман, М. Євтух, Л. Малафій, М. Наказний, Л. Пундик, О. Сергійчук, М. Сидоренко, М. Соя, Н. Онищенко, О. Філоненко, О. Яковлева [2, 3, 4, 5]. Наукові доробки вищевказаних дослідників мають велике теоретичне та практичне значення, однак не вичерпують її повністю. При цьому виникає потреба нового наукового підходу до її розробки з урахуванням умов, у яких перебуває наше суспільство і освіта зокрема.

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка має досвід організації і функціонування літнього табору відпочинку нового типу. Це відпочинковий табір «Промінчик» для молодших школярів при педагогічному університеті. Організація такого табору – це можливість у неформальному середовищі сформувати творчу діалогову спільність дітей і дорослих на основі партнерської взаємодії.

Зауважимо, ми максимально враховували потенційні можливості науково-технічної та навчально-методичної бази педагогічного університету, які у значній мірі сприяли здійсненню таких функцій літнього табору відпочинку при педагогічному університеті, а саме: соціальної, комунікативної, розвивально-освітньої, дозвілєвої та профорієнтаційної.

У літньому таборі відпочинку формується нова дитячо-доросла спільнота, яка складається із дітей різного віку, педагогів-організаторів(студентів-

практикантів), викладачів університету (кураторів табору та методистів) і батьків. Суттєвим моментом, на нашу думку, є те, що студенту-практиканту не доводиться адаптуватись до нової табірної дійсності. Між тим, структура табору типова. Кожен дитячий загін є різновіковою групою та має свою назву, девіз, емблему, пісню. Реалізації завдань виховного впливу на кожну дитину в таборі допомагають різноманітні форми і методи виховання, режим дня, календар визначних подій, індивідуальна робота, психолого-педагогічна підтримка, навчально-наукові та методчні ресурси педагогічного університету.

Слід відмітити, що організаційні засади виховної роботи представлені в Концепції табору літнього відпочинку при Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка.

Основні фактори, що визначають зміст виховної роботи у дитячому таборі з денним перебуванням: вікові і статеві особливості дітей, потреби та інтереси залежно від вікових особливостей вихованців, рівень вихованості, індивідуальні особливості розвитку, особистісні пріоритети вихованців та потенційні можливості табору.

У таборі відпочинку можуть проводитися індивідуальні, групові, колективні заходи, передбачені виховним планом і спрямовані на задоволення всебічного розвитку творчих здібностей і обдарувань дітей. На основі змісту національного виховання, наукових, навчально-методичних можливостей та матеріально-технічної бази різних факультетів педагогічного університету представлені відповідні міні-програми.

Виховна міні-програма «Гра та дозвілля»

Мета: забезпечити можливості для виховання особистості в умовах ігрової та дозвілєвої діяльності, розвивати творче мислення, здібності та нахили дітей.

Очікувані результати: розвиток інтересів та кругозору вихованців, їх пізнавальних якостей, емоційної сфери, організаційних та комунікативних здібностей, рефлексія та самовираження.

Виховна міні-програма «Юні інтелектуали та дослідники»

Мета: розширити науковий світогляд дітей, сприяти розвитку креативного та критичного мислення, сформувати елементарні дослідницькі якості, розвивати потребу у пізнанні, сприяти професійній орієнтації.

Очікувані результати: розвиток пізнавального інтересу вихованців, їх ерудованості та ініціативи, розвиток навичок самопізнання, самовизначення, самореалізації, самооцінки.

Виховна міні-програма «У гармонії з природою»

Мета: поглибити та розширити знання дітей про природу та взаємозв'язки у ній, взаємодію і взаємовплив людини і природи, формування уміння і навичок екологічно доцільної поведінки і дозвілля в умовах табору.

Очікувані результати: усвідомлення краси природи як унікального явища, її функцій у житті людини, усвідомлення гармонії співіснування людини та природи, відповідального ставлення до неї.

Виховна міні-програма «Я обираю спорт та здоров'я»

Мета: пропагувати здоровий спосіб життя, залучати до занять фізкультурою та спортом, формувати усвідомлення ролі фізичної досконалості у гармонійному розвитку особистості, виховувати відповідальне ставлення до свого здоров'я.

Очікувані результати: знання та навички здорового способу життя, прагнення бути фізично здоровою людиною.

Виховна міні-програма «Перлини мистецтва»

Мета: залучення дітей до світу прекрасного (музика, театр, образотворче мистецтво, художнє слово, дизайн, технічна творчість), розвиток творчого потенціалу дітей, створення умов для творчої життєдіяльності вихованців.

Очікувані результати: розвиток здібностей сприймати красу, оцінювати її, розвиток естетичних смаків та творчих нахилів дітей.

Виховна міні-програма «Моя маленька та велика Батьківщина»

Мета : залучення вихованців до активного вивчення географічної історії та національно-культурних надбань рідного краю, виховання громадських якостей, патріотизму, любові та шани до Батьківщини.

Очікувані результати: пізнання історичного та географічного середовища, в якому проживає дитина.

Міні-програма виховної роботи «Усі професії потрібні, усі професії важливі».

Мета: розширити знання вихованців про значущість і красу різних професій, трудові дії та знаряддя праці, поглибити у дітей усвідомлення того, що добробут нашої країни і всіх громадян примножується працею представників різних професій; виховувати почуття поваги до трудівників та прагнення сумлінно працювати.

Очікувані результати:

позитивне ставлення до різних видів трудової діяльності, дбайливе ставлення до результатів людської праці, розвиток інтересу до пізнання своєї

особистості, формування ціннісних професійних мотивацій, прагнення і здатність співпрацювати в спільній діяльності.

Отже, літній табір відпочинку при педагогічному університеті – інноваційна та контрольована програма для молодших школярів, яка має на меті організацію виховного простору з метою повноцінного відпочинку дітей, розвитку особистості кожної дитини і її соціальної адаптації.

Список використаних джерел

1. Методика роботи в літньому оздоровчому таборі: Навчальний посібник / Є.І. Коваленко, А.І. Конончук, І.М. Пінчук, В.М. Солова. К.: ІЗМН, 1997.
2. Наказний М.О. Проектування діяльності літнього оздоровчого закладу: теорія і технологія. За ред. С.О. Сисоєвої. Дніпропетровськ, 2010. 183 с.
3. Соя М. Педагогіка дитячого оздоровчого табору. Івано-Франківськ, 1997. 60 с.
4. Філоненко О.С. Особливості соціалізації дитини в умовах літнього оздоровчого закладу. Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»: збірник наукових праць. Переяслав-Хмельницький, 2012. С.311-316.
5. Яковлева О.П. До джерел педагогічної майстерності: практика в ЛОТ. Вінниця, 1998.